

Co-funded by
the European Union

Fundacja

DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Warsztaty

Skrypt zajęć

PLAN WARSZTATU

Temat

**Wspólne planowanie i realizowanie działań
na rzecz zrównoważonego rozwoju
przez młodych ludzi**

Czas trwania

**pełna wersja: 90 minut
skrótowa wersja: 45 – 60 min**

Struktura

Wstęp do warsztatu

Omówienie tematyki

Quiz

Podział na grupy i rozdanie problemów do rozwiązania

Planowanie własnego działania

Prezentacja swoich pomysłów i informacje zwrotne

WSTĘP

Cel: dać uczestnikom i uczestniczkom wyobrażenie o przebiegu sesji i zainteresować ich tematem.

- Omówienie poszczególnych części warsztatu, by przedstawić w zarysie, co będzie się działo w trakcie zajęć
- Rozmowa na rozgrzewkę w parach (ok. 2 min.): Kiedy ostatnio myślałaś(eś) o swoim wpływie na środowisko?
 - Poproś uczestników i uczestniczki o podzielenie się tym, czego dowiedzieli się z rozmowy.
 - Zwróć im uwagę, że na ogół myślimy o negatywnym wpływie, ale możemy mieć też wpływ pozytywny.
- Różne poziomy działań społecznych:
 - Brak zaangażowania w społeczeństwo, brak wpływu. Jednostka nie ma poczucia sprawczości i wpływu na sprawy, które uważa za istotne, więc nie angażuje się w żadne działania.
 - Zrównoważony konsumpcjonizm to często dyskutowany sposób uczestnictwa w społeczeństwie. Oznacza świadomy wybór, by kupować produkty firm, które są zaangażowane w zrównoważony rozwój, lub produkty wytwarzane w sposób odpowiedzialny. Jednak wpływ społeczny jest tu nadal ograniczony.
 - Aktywne obywatelstwo ma znacznie większy wpływ na społeczeństwo. Polega na podejmowaniu przez jednostki aktywnych działań w sprawach, które są dla nich ważne. Może to być np. zdobywanie informacji na interesujący cię temat albo domaganie się od polityków podejmowania decyzji zgodnych ze zrównoważonym rozwojem.
- Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, które dziś planujemy, należą do obszaru aktywnego obywatelstwa i ich celem jest wywieranie dużego wpływu przez jednostki na otaczający je świat. Dzisiejsze działania będziemy prowadzić w grupach, dzięki czemu ten wpływ może być jeszcze większy.

QUIZ

Sprawiedliwość klimatyczna / gospodarka cyrkularna - quiz w parach

Cel: naprowadzić uczestników i uczestniczki na myślenie o zrównoważonym rozwoju, gospodarce cyrkularnej (gospodarce o obiegu zamkniętym) i sprawiedliwości klimatycznej poprzez zabawę.

Rekomendujemy skorzystanie z Mentimeter lub Kahoot do przygotowania quizu. Pytania można także pokazywać na slajdach, a uczestnicy i uczestniczki mogą odpowiadać na papierze. W tej wersji lepiej najpierw przejść przez wszystkie pytania i dopiero później pokazać prawidłowe odpowiedzi, ale zajmie to więcej czasu.

Definiowanie pojęć (kontynuacja tematów z quizu)

Cel: poszerzenie wiedzy uczestników i uczestniczek na tematy poruszone w quizie i pogłębienie ich rozumienia odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji i gospodarki cyrkularnej.

Gospodarka cyrkularna = gospodarka o obiegu zamkniętym; model produkcji i konsumpcji, w którym istniejące materiały, surowce i produkty są wykorzystywane w maksymalnym stopniu, przez pożyczanie, wynajmowanie, ponowne użytkowanie, naprawianie, odnawianie i recykling. Wydłuża to cykl życia produktów.

Przedstawienie dwóch modeli:

- Model linearny opiera się na dużej ilości tanich i łatwo dostępnych surowców i energii. Koncentruje się głównie na wytworzeniu produktu i wypuszczeniu go na rynek, bez martwienia się o następne etapy życia produktu.
- Model cyrkularny umożliwia dalsze wykorzystanie surowców, nawet po zakończeniu życia pierwotnego produktu, przez tworzenie nowych wyrobów z materiałów poddanych recyklingowi. Oznacza to zmniejszenie ilości odpadów do minimum oraz mniejszą potrzebę eksploatacji nowych surowców.

Tworzenie od początku efektywniejszych i trwalszych produktów pomogłoby ograniczyć zużywanie zasobów oraz związane z nim niszczenie krajobrazów i emisję gazów cieplarnianych. To podejście kontrastuje z tradycyjnym linearnym modelem gospodarczym, który obecnie dominuje w naszych systemach.

DZIAŁANIA

Wspólna realizacja działań na rzecz zrównoważonego rozwoju

Cel: Uczestnicy i uczestniczki uczą się, jak zbudować działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju od pomysłu do konkretnego planu.

Materiały: Wydrukowana baza mapy pojęć dotyczących działań na rzecz zrównoważonego rozwoju (rozmiar A3), długopisy

- Podziel klasę na grupy po 4-5 osób. Wyznacz każdej grupie jej własne wyzwanie (niektóre grupy mogą mieć takie same wyzwania). Każdy(a) z uczestników (uczestniczek) musi wymyślić własny pomysł na działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju i go zapisać.
- Omów poszczególne etapy działania na rzecz zrównoważonego rozwoju
- Grupy dostają bazy mapy pojęć z pytaniami naprowadzającymi, żeby zaplanować realizację działania – według zwycięskiego pomysłu z konkursu pomysłów.
- Poinstruuuj grupy, żeby zaczęły planowanie od zdefiniowania problemu i ustalenia celów, a następnie przeszły do planowania zespołu, grupy docelowej i osób lub organizacji do współpracy. Potem – jeśli jeszcze mają czas – mogą zastanowić się nad logistyką, komunikacją i harmonogramem.
- Po trzech pierwszych krokach (zdefiniowanie problemu, ustalenie celów i stworzenie zespołu) można także podzielić zadania w obrębie grupy: część osób może zastanowić się nad możliwymi osobami/organizacjami do współpracy, a inni mogą w tym czasie rozważać logistykę czy komunikację.
- Pamiętaj, żeby powiedzieć uczestnikom i uczestniczkom, że to tylko ćwiczenie i że nie muszą mieć gotowego kompletnego planu na zakończenie sesji.
- Grupy dostają możliwość przedstawienia swoich planów działania przed resztą klasy (3 min na grupę). Zachęcaj do działania, jeśli ktoś chce zrealizować swój plan!
- Opcjonalnie: głosowanie na najlepszy pomysł

ZAKOŃCZENIE

Podsumowanie i informacje zwrotne

Cel: Refleksja nad procesem planowania działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, zebranie wszystkich doświadczeń i wiedzy.

- 4 min dyskusji w parach o tym, czego uczestniczki i uczestnicy się nauczyli i co wynoszą z sesji.

Jeśli jest na to czas, można przeprowadzić podsumowanie w formie ćwiczenia „Słońce z karteczek samoprzylepnych”. Każdy pisze na karteczce jedno słowo, które przychodzi mu na myśl w związku z warsztatem. Następnie wszyscy przyklejają karteczki na ścianie w ten sposób, że jeśli już wisi tam kartka z podobnym lub powiązaniem słowem, przyklejają swoją obok. Jeśli nie ma podobnego słowa, zaczynają własny „promień słońca” w innym kierunku. Kiedy już wszyscy przykleją karteczki do ściany, przyjrzyjcie się przez chwilę kształtowi, który powstał.

WYZWANIA DO KONKURSU POMYSŁÓW

1. Wakacje nie muszą oznaczać wycieczki samolotem. Znajdź ciekawy sposób na spędzenie czasu w wakacje w Twoim własnym mieście!
2. Razem ze znajomymi chcesz zorganizować wydarzenie łączące sport z ekologicznymi działaniami. Przedstaw pomysł na taki event!
3. Mieszkańcy twojego miasta przestawili się na korzystanie głównie z transportu publicznego i pokonywanie krótkich dystansów pieszo lub rowerem. Nie ma już takiego zapotrzebowania na miejsca parkingowe w centrum miasta jak dawniej. Znajdź sposób na wykorzystanie tych pustych przestrzeni.
4. Ludzie często kupują ubrania na imprezy, które przez większość dnia wiszą niewykorzystane w szafie. Wymyśl sposób umożliwiający łatwe wypożyczanie swoich ubrań innym osobom.
5. Tony zalegających ubrań lądują codziennie lądują na wysypiskach śmieci. Zorganizuj wymiankę ubrań w szkole. Zaplanuj całe wydarzenie.
6. Jak zachęcić uczniów i nauczycieli do picia kranówki? Co jako grupa/klasa możecie zrobić, żeby zniechęcić do picia wody w plastikowych butelkach, a zachęcić do picia wody z kranu/z wielorazowych butelek na wodę.
7. Codziennie rano przed twoją szkołą tworzy się korek samochodów, którymi rodzice odwożą dzieci na lekcje. Przedstaw pomysły, jak zmienić tę sytuację.
8. Przedłużenie życia produktów elektronicznych zmniejsza ich negatywny wpływ na środowisko. Wymyśl sposób, w jaki konsumentki i konsumenci mogą przedłużyć życie telefonów komórkowych.
9. Dbanie o ubrania przedłuży ich życie. Znajdź sposób, żeby zachęcić konsumentki i konsumentów do dbania o ubrania.
10. Biorąc pod uwagę, że nadmierne korzystanie z telefonów negatywnie wpływa zarówno na nas jak i na środowisko – zaproponuj kampanie/akcję mającą za zadanie ograniczyć używanie telefonów komórkowych
11. Znajdź sposób na to, jak ograniczyć wyrzucanie i marnowanie jedzenia w szkole.
12. Czytasz niepokojącą informację w wiadomościach o tym, że globalne ocieplenie powoduje pożary lasów w południowej Europie, i chcesz coś w związku z tym zrobić. Znajdź sposób, żeby dokonać zmian!

PYTANIA

1. Ile wody zużywa się do produkcji jednej koszulki z krótkim rękawem?

- a) 2,7 litra
- b) 270 litrów
- c) **2700 litrów**

2. Który materiał jest najczęściej stosowany w produkcji odzieży

- a) **Poliester**
- b) Bawełna
- c) Wiskoza

3. Jaka jest średnia stawka godzinowa szwaczek szyjących ubrania np. w Bangladeszu?

- a) **1,30 zł/h**
- b) 2,50 zł/h
- c) 4,30 zł/h

4. Co to jest „greenwashing”?

- a) Noszenie zielonych ubrań
- b) **Tworzenie przez firmę mylnego wrażenia, że jej produkty czy usługi są przyjazne dla środowiska**
- c) Tryb eco, który posiadają pralki najnowszej generacji

5. Co jaki czas ciężarówka pełna ubrań trafia na wysypisko śmieci?

- a) **Co sekundę**
- b) Co kilka godzin
- c) Co 1 dzień

6. Który środek transportu jest najbardziej ekologiczny?

- a) Samochód hybrydowy
- b) Hulajnoga elektryczna
- c) **Rower**

7. Która część świata najbardziej odczuwa konsekwencje zmian klimatu?

- a) Globalne Północ (tzw. bogate kraje Zachodu)
- b) Wszędzie po równo
- c) **Globalne Południe (tzw. kraje rozwijające się)**

8. Zero waste to koncepcja unikania generowania odpadów i marnowania zasobów. W którym kraju leży pierwsze miasto „zero waste” (miasto bezodpadowe) w Europie?

- a) W Danii
- b) W Portugalii
- c) **We Włoszech**

9. Ile rudy/skały trzeba wydobyć, żeby uzyskać surowce do produkcji jednego smartfona?

- a) 100 kg (mniej więcej tyle, ile waży pralka)
- b) 600 kg
- c) **1000 kg**
- d) 1400 kg

10. Prawda czy fałsz: Większość emisji CO2 przypadających na smartfony pochodzi z fazy użytkowania.

- a) Prawda
- b) **Fałsz**